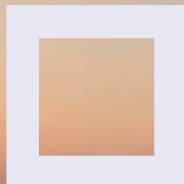

An Coimisiún
Eorpach

GRADAM DON CHATHAIR is Inrochtana **2021**

Samplaí de dhea-chleachtas i
gcathracha an AE a dhéanamh
níos inrochtana

#EUACCESSCITY

Lucsamburg: Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, 2021

© An tAontas Eorpach, 2021

Déantar beartas athúsáide an Choimisiúin Eorpaigh a chur chun feidhme le Cinneadh 2011/833/AE ón gCoimisiún an 12 Nollaig 2011 maidir le hathúsáid dhoiciméid an Choimisiúin (IO L 330, 14.12.2011, lch. 39). Ach amháin má shonraítear a mhalairt, údaraítear an doiciméad seo a athúsáid faoi cheadúnas Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Ciallaíonn sé sin go gceadaítear an athúsáid ar choinníoll go dtugtar an t aitheantas cuí agus go léirítear aon athrú a dhéantar.

Le haghaidh míreanna nach bhfuil faoi úinéireacht an Aontais Eorpaigh a úsáid nó a atáirgeadh, d'fhéadfadh sé gur ghá cead a iarraidh go díreach ar shealbhóirí an chóipchirt.

íomhá an chlúdaigh: © Peter Appelin, 2014

Print ISBN 978-92-76-31233-8 doi:10.2767/99851 KE-BL-21-001-GA-C
PDF ISBN 978-92-76-31236-9 doi:10.2767/147139 KE-BL-21-001-GA-N

Clár na nÁbhar

Réamhrá	p4
Gradam don Chathair is Inrochtana 2021 – Leagan soléite.....	p5
Brollach.....	p13
Jönköping, an tSualainn – Buaiteoir	p14
Bremerhaven, an Ghearmáin – An Dara Duais	p19
Gdynia, an Pholainn – An Tríú Duais.....	p24
Poznań, an Pholainn – Moladh Speisialta maidir le hInrochtaineacht Seirbhísí Poiblí i Ré na Paindéime	p28
Komotini, an Ghréig – Moladh Speisialta maidir le hInrochtaineacht mar Dheis don Chathair Uile	p32
Flórans, an Iodáil – Moladh Speisialta maidir leis an Timpeallacht Thógtha	p36
Rannpháirtíocht i nGradam don Chathair in Inrochtana 2022	p40

Réamhrá

© An Coimisiún Eorpach

 *Helena Dalli, Coimisinéir Eorpach
um Chomhionannas*

Ag leanúint ar aghaidh ó chomóradh 10 mbliana anuraidh, cúis dóchais é go bhfuil níos mó iarratas fiú déanta ar an nGradam don Chathair is Inrochtana i mbliana.

Is mór an pléisiúr é fáilte a chur roimh na hiarratasóirí nua i ngréasán an Ghradaim don Chathair is Inrochtana de bhrí gur fianaise é ar ár ngealltanas comhchoiteann d'inrochtaineacht a chinntiú.

Tá Gradam na bliana seo á cheiliúradh ar bhealach aisteach agus i rith tréimhse dhúshlánach. Tá dúshlán nua cruthaithe ag paindéim COVID-19, dúshlán a bhfuil baint ag go leor acu le hinrochtaineacht. Tá tionchar ag scaradh sóisialta agus srianta taistil ar rochtain ar sheirbhísí poiblí agus ar ghréasáin tacaíochta, rud a chuir leis an riosca a bhaineann le heisiamh sóisialta agus le himeallú sóisialta, go háirithe i gcás daoine faoi mhíchumas agus saoránach scothaosta.

Cúis dóchais dom go bhfuil ár gcathracha ag leanúint le tús áite a thabhairt d'inrochtaineacht, níos mó ná riamh i rith na géarchéime. Comhghairdeas le cathracha buaiteacha na

bliana seo, go háirithe Jönköping, buaiteoir an chéad duais. Sheas an chathair seo amach mar gheall ar a cur chuige comhoibritheach, ón mbun aníos i ndáil le hinrochtaineacht. Tá an t-aitheantas seo tuillte ag an gcathair.

Cuirfimid tús anois leis an obair mhór a bhaineann le Straitéis um Chearta Daoine faoi Mhíchumas 2021-2030 a chur chun feidhme, ina dtabharfar tús áite d'inrochtaineacht taobh le cur chun feidhme na hIonstraime Eorpaí um Inrochtaineacht.

Tá níos mó ná caighdeán AE a chomhlíonadh i gceist leis an nGradam don Chathair is Inrochtana; tá eolas agus dea-chleachtais á roinnt chomh maith. Ba cheart do chathracha eile glacadh le cathracha buaiteacha na bliana seo mar fhoinsé inspioráide.

Guím gach rath ar iarratasóirí na toadhcháí.

Gradam don Chathair is Inrochtana 2021

Leagan soléite

© Easy-to-read.eu

Maidir linne

Is muide an Coimisiún Eorpach agus an Fóram Eorpach maidir leis an Míchumas.

Tá an **Coimisiún Eorpach** i mbun obair laethúil an Aontais Eorpaigh.

Is grúpa de 27 tír san Eoraip é an **Aontas Eorpach** a tháinig le chéile chun cúrsaí a fheabhsú agus domhan níos sábháilte a chruthú do dhaoine.

Cuireann an Coimisiún Eorpach gníomhartha i gcrích agus molann sé dlíthe don Aontas Eorpach.

Oibríonn an **Fóram Eorpach maidir leis an Míchumas** cearta daoine faoi mhíchumas san Eoraip a chosaint.

Oibrímid le chéile go minic chun cúrsaí a fheabhsú do dhaoine atá faoi mhíchumas san Eoraip.

Mar shampla, gach bliain oibrímid le chéile chun an **Gradam don Chathair is Inrochtana** a eagrú.

Céard é an Gradam don Chathair is Inrochtana?

Is duais é an **Gradam don Chathair is Inrochtana** bhronntar gach bliain ar chathracha a dhéanann tréaniarracht a bheith inrochtana.

Tá cathair inrochtana nuair is féidir le gach duine maireachtáil inti agus gach rud agus gach seirbhís sa chathair a úsáid gan fadhb ar bith.

Mar shampla, tá cathair inrochtana nuair is féidir le daoine an méid seo a leanas a dhéanamh gan stró:

- taisteal chun na hoibre ar an mbus nó ar an meitreo.
- meaisíní ticéad a úsáid chun ticéad a cheannach.
- dul mórthimpeall na sráideanna nó isteach i bhfoirgnimh phoiblí cosúil le hospidéil agus hallaí baile.
- eolas a fháil atá éasca le léamh agus éasca le tuiscint.

Tá sé seo tábhachtach do gach duine agus go háirithe do dhaoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta.

Go minic ní bhíonn siad in ann rudaí cosúil le hiompar agus eolas a rochtain.

Mura bhfuil daoine in ann rudaí a rochtain, ní bheidh ar a gcumas páirt a ghlacadh sa phobal cosúil le gach duine eile.

Beidh siad á bhfágáil ar leataobh.

Mar shampla, mura bhfuil rampaí ar bhusanna, ní bheidh daoine i gcathaoireacha rothaí in ann iad a rochtain agus iad a úsáid le dul chun na hoibre.

Nó mura bhfuil eolas soléite, b'fhéidir nach mbeidh daoine faoi mhíchumas intleachta in ann eolas a léamh agus a thuiscint.

© Pixabay

© 123RF

© Easy-to-read.eu

Dá réir sin, is deis é an Gradam don Chathair is Inrochtana do chathracha san Eoraip léargas a thabhairt ar an méid oibre atá déanta acu lena chinntiú go mbeidh siad inrochtana do gach duine.

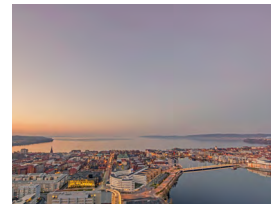
Ba sa bhliain 2010 a cuireadh tús leis an nGradam don Chathair is Inrochtana. Tá sé tábhachtach go leanfadh an Gradam don Chathair is Inrochtana le haird cathracha a tharraingt ar an tábhacht a bhaineann le bheith inrochtana do gach duine.

Cén chathair a bhuaigh Gradam don Chathair is Inrochtana 2021?

Is é Jönköping an chathair a bhuaigh an Gradam don Chathair is Inrochtana le haghaidh 2021.

Is cathair sa tSualainn é **Jönköping**.

Bhuaigh Jönköping an Gradam don Chathair is Inrochtana mar go bhfuil obair mhór déanta aige lena chinntiú go bhfuil sé níos inrochtana do dhaoine faoi mhíchumas agus do gach duine. Mar shampla, tá obair éifeachtach déanta ag Jönköping sna réimsí seo a leanas:

© Peter Appelin, 2014

- machnamh a dhéanamh ar riachtanais daoine faoi mhíchumas.
- cluas éisteachta a thabhairt do dhaoine faoi mhíchumas agus dá n-eagraíochtaí nuair a bhíonn cinntí a bhfuil tionchar acu ar a saol a ndéanamh.
- cabhrú le daoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta a bheith páirteach sa phobal i rith thréimhse dhúshlánach COVID-19. Is galar nua é **COVID-19** ba chúis le do go leor daoine a bheith ag mothú tinn. Tá go leor daoine tar éis bháis de bharr COVID-19.

Ina theannta sin, bhunaigh Jönköping Gradam don Chathair is Inrochtana áitiúil do chuideachtaí agus d'eagraíochtaí atá i mbun oibre lena chinntiú go bhfuil rochtain ag gach duine ar a gcuid seirbhísí. Is smaoineamh deas é seo atá tugtha chun beochta acu!

Bronnadh 150 000 euro ar Jönköping mar thoradh ar Ghradam don Chathair is Inrochtana 2021 a bhuachan.

Bronnadh an dara agus an tríú duais ar dhá chathair eile:

- Ba ar chathair **Bremerhaven** sa Ghearmáin a bronnadh an dara duais agus 120 000 euro.
- Ba ar chathair **Gdynia** sa Pholainn a bronnadh an tríú duais agus 80 000 euro.

© Tanja Mehl / Erlebnis
Bremerhaven, 2020

I mbliana bronnadh gradam speisialta ar chathracha a bhfuil obair mhór déanta acu chun daoine faoi mhíchumas a chosaint ó COVID-19.

Is galar nua é COVID-19 ba chúis le do go leor daoine a bheith ag mothú tinn. Tá go leor daoine tar éis bháis de bharr COVID-19.

Bronnadh an gradam speisialta i ndáil le COVID-19 ar chathair **Poznań** sa Pholainn.

© Shutterstock

Bronnadh an gradam seo ar Poznań mar gur éirigh thar barr leis an gcathair tacaíocht agus seirbhísí inrochtana a chur ar fáil do dhaoine faoi mhíchumas i rith thréimhse dhúshlánach COVID-19.

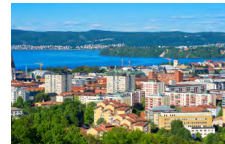
Bronnfar an chéad Ghradam don Chathair is Inrochtana eile in 2022.

Céard iad na cathracha a bhfuil cead acu páirt a ghlacadh sa Ghradam don Chathair is Inrochtana?

Ní féidir le gach cathair páirt a ghlacadh sa Ghradam don Chathair is Inrochtana. Ba cheart go mbeadh na saintréithe seo a leanas luaite le cathracha ar féidir leo páirt a ghlacadh sa Ghradam don Chathair is Inrochtana:

- is tíortha iad atá páirteach san Aontas Eorpach.
- tá breis is 50 000 duine ina gcónaí iontu. Má tá níos lú ná 2 chathair leis an méid sin daoine iontu, is féidir le 2 chathair, nó níos mó, atá níos lú oibriú le chéile. Má tá breis is 50 000 duine sna cathracha le chéile, is féidir leo páirt a ghlacadh sa Ghradam don Chathair is Inrochtana freisin.

© Shutterstock

Ní féidir leis an gcathair a bhuaigh an Gradam don Chathair is Inrochtana i mbliana iarratas a dhéanamh arís an bhliain seo chugainn.

Conas is féidir le cathracha páirt a ghlacadh?

Is féidir le cathracha ar mian leo páirt a ghlacadh sa chéad Ghradam don Chathair is Inrochtana eile iarratas a dhéanamh ar líne nuair a chuirtear tús leis an tréimhse iarratais. Ba cheart do dhaoine a bhfuil baint acu le rith na gcathracha seo agus a dhéanann cinntí tábhachtacha fúthu an fhoirm a chomhlánú ar an idirlíon.

© Pixabay

Ba cheart na nithe seo a leanas a áireamh san fhoirm:

- ina sonraítear an chúis a shíleann siad ba cheart dá gcathair an Gradam don Chathair is Inrochtana a bhuachan.

© Pixabay

- samplaí a thabhairt agus a léiriú conas a chinnteoidh a gcathair go mbeidh rudaí inrochtana do gach duine.
- conas a leanfaidh siad leis an dea-obair amach anseo a shonrú.

Tá tuilleadh eolais le fáil ar ár suíomh gréasáin anseo:

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Is gearr go bhfógrófar cathain a chuirfear tús leis an tréimhse iarratais. Nuair a chuirtear tús leis an tréimhse iarratais, is féidir le cathracha ar mian leo páirt a ghlacadh sa chéad Ghradam don Chathair is Inrochtana eile an fhoirm a chomhlánú. Coinnigh súil ar ár suíomh gréasáin áit a mbeidh an t-eolas cuí ar fáil!

© Pixabay

Conas a roghnaítear an buaiteoir?

I ndiaidh do chathracha iarratas a dhéanamh ar an nGradam don Chathair is Inrochtana, seiceálann roinnt grúpaí daoine a n-iarratais agus roghnaítear an buaiteoir.

© Pixabay

I ngach tír, tá grúpa daoine a sheiceálann iarratais na gcathracha ón tír seo. Roghnaíonn siad suas le 3 chathair mar na samplaí is fearr ón tír seo.

Ansin seiceálann grúpa eile daoine san Eoraip na cathracha seo ar fad agus roghnaítear an chathair arb ionann í agus an sampla is fearr ar fad. Is í an chathair sin a bhuann an Gradam don Chathair in Inrochtana don bhliain sin.

Tá daoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta páirteach sna grúpaí seo. Seiceálann siad na rudaí a dhéanann cathracha lena chinntiú go bhfuil áiseanna inrochtana ar mhaithe le leas phobal na cathrach.

Mar shampla, seiceálann siad an bhfuil na háiseanna seo a leanas inrochtana:

- foirgnimh agus sráideanna.
- busanna agus meitreonna.
- meaisíní ticéad agus uathmhaisíní bainc.

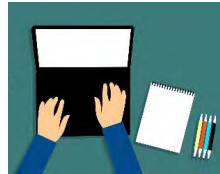
© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

- suíomhanna gréasáin agus teicneolaíocht eile atá in úsáid ag daoine chun cumarsáid a dhéanamh.
- eolas atá soléite agus éasca le tuiscint do gach duine.

Tuigeanann siad cé hiad na cathracha is fearr a bhfuil ag éirí leo a chinntiú go bhfuil áiseanna inrochtana le haghaidh gach duine. Is í an chathair sin a bhuann an Gradam don Chathair is Inrochtana.

Cathain a bhfaighidh an buaiteoir a dhuais?

Ag deireadh 2021,
fógróimid
an chathair a bhfuil an Gradam don Chathair is
Inrochtana le haghaidh 2022 buaite aici.
Tabharfaimid an Gradam don Chathair is Inrochtana
ar láimh don chathair seo.

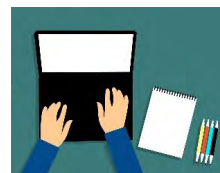

© Pixabay

Tuilleadh eolais

Má theastaíonn tuilleadh eolais uait
is féidir leat ár suíomh gréasáin a sheiceáil anseo:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Má tá aon cheist agat,
is féidir leat ríomhphost a sheoladh chuig:
secretariat@accesscityaward.eu

© Pixabay

Brollach

Tá thart ar 100 milliún Eorpach faoi mhíchumas de chineál éigin – breis is an cúigiú cuid de dhaonra an AE. De réir mar a leanann an daonra ar aghaidh ag dul in aois, tá níos mó tábhachta ná riamh ag baint le hinrochtaineacht.

Le breis is deich mbliana anuas, tá aitheantas á thabhairt ag Gradam don Chathair is Inrochtana an AE do chathracha as an dul chun cinn eisceachtúil atá á dhéanamh acu lena chinntiú go bhfuil siad níos inrochtana. Chomh maith leis sin, tá sé mar aidhm leis an nGradam feasacht a mhúscailt, dea-chleachtais a roinnt agus gníomh a spreagadh i gcathracha eile san AE.

Cinntíonn inrochtaineacht mhaith gur féidir le gach saoránach – beag beann ar aois, soghluaisteacht nó míchumas – páirt a ghlacadh sa tsochaí go comhionann agus go neamhspleách. Ciallaíonn sé gur féidir le gach saoránach taitneamh a bhaint as na háiseanna ar fad sa chathair. Cruthaíonn sé seo dúshlán éagsúla do gach cathair. Dá réir sin, tugann an Gradam aird ar na cathracha ina n-íomláine, lena n-áirítear a dtimpeallacht thógtha, infreastruchtúr agus spásanna poiblí, mar aon le seirbhísí faisnéise, cumarsáide agus poiblí eile.

Is féidir le cathracha AE ina bhfuil breis is 50 000 cónaitheoir iarratais a sholáthar, a ndéanfaidh giúiréithe náisiúnta iad a mheas ar dtús sula

ndéanfaidh Giúiré Eorpach de shaineolaithe inrochtaineachta iad a mheas. Bronntar duais airgid ar na trí thír ag barr an liosta agus tugtar moladh speisialta do thíortha eile i ndáil le gnéithe ar leith.

Áirítear i measc ghradaim na bliana seo tagairtí speisialta do chathair a chuir feabhas ar a timpeallacht thógtha agus cathair a ghlac leis an inrochtaineacht mar dheis don chathair uile. Chomh maith leis sin, tugadh moladh speisialta a bhain le paidéim COVID-19, a raibh tionchar aige ar an saol ar bhealaí nach bhféadfaí a shamhlú agus a chruthaigh dúshlán nua inrochtaineachta.

Príomhthéama i mbliana – atá léirithe go deas ag buaiteoir an chéad duais – é comhoibriú le saoránaigh. Léirigh na cathracha buaiteacha go gcabhraíonn plé le saoránaigh chun riachtanais a thuiscint, gníomh a dhéanamh agus an saol laethúil a fheabhsú do gach duine sa chathair.

Jönköping

an tSualainn

AN BUAITEOIR

© Peter Appelin, 2014

Is é Jönköping, cathair sa tSualainn, buaiteoir Ghradam don Chathair in Inrochtana 2021. Tá Jönköping suite ag deisceart Loch Vättern, idir na cathracha níos mó Stócólm, Gothenburg agus Malmö. Ciallaíonn sé seo gur croílár nádúrtha é agus go mbuaileann daoine le chéile ann, rud a chiallaíonn go bhfuil inrochtaineacht éigeantach. Cruthaíonn tírdhreach gleoite de lochanna, cnoic agus coillearnach na cathrach dúshlán ó thaobh na hinrochtaineachta de.

Cur chuige comhoibríoch, á threorú ag saoránaigh

Thug an giúiré ardmholadh do Jönköping as glacadh le cur chuige ón mbun aníos i ndáil le hinrochtaineacht. Tugann an chathair deis d'ionadaithe daoine faoi mhíchumas páirt a ghlacadh i gcinnteoireacht agus pléitear cúrsaí le saoránaigh chun teacht ar thuiscint ar riachtanais 140 000 cónaitheoir na cathrach.

Is grúpa de 18 n-eagraíocht a bhfuil ionadaíocht á déanamh aige ar dhaoine faoi mhíchumas é Funktionsrätt Jönköping. Buaileann an grúpa le

hionadaithe bardais ceithre huair sa bhliain, agus buaileann an grúpa le cumainn daoine scothaosta go rialta freisin. Sonraíonn na heagraíochtaí cláir na gcruinnithe, rud a chiallaíonn gur féidir leo ceistanna a mbaineann tábhacht leo i saol na saoránach a phlé agus dlús a chur le gníomh ag leibhéal bardais.

Chabhraigh Funktionsrätt Jönköping le clár beartais míchumais na cathrach a fhorbairt, ina sonraítear rialacha dochta maidir le hinrochtaineacht. Chomh maith leis sin, reáchtálann an grúpa cúrsaí oiliúna agus roinneann sé saineolas leis an mbardas.

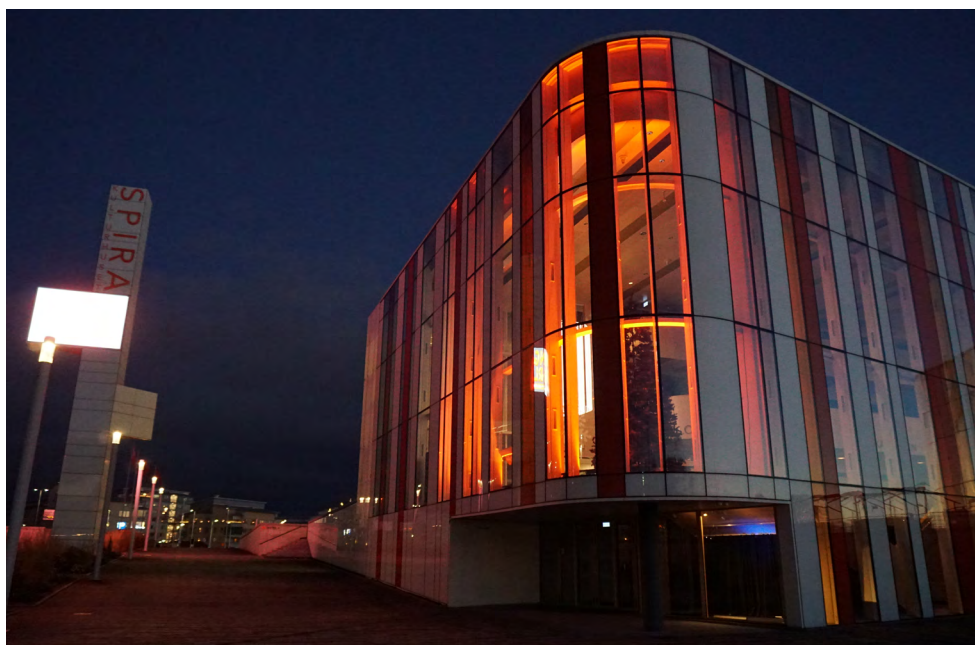
‘Cúis bhróid dúinn an duais seo a fháil. Tá blianta fada caite againn ag comhoibriú le daoine scothaosta agus leis an gCónaidhm Eorpach maidir leis an Míchumas chun cabhrú le sochaí a fhorbairt atá inrochtana do gach duine. Tuigimid an tábhacht a bhaineann le plé go luath sa phróiseas nuair atá ár gcathair á pleanáil agus á tógáil againn. Is cathair atá ag fás é Jönköping, agus is mian linn fás ar bhealach inbhuanaithe agus comhionann.’

Ann-Marie Nilsson, Méara Jönköping

Foirgnimh agus seirbhísí móibíleacha inrochtana

In Jönköping tugtar deis d'eagraíochtaí míchumais a bheith páirteach i dtionscadail tógála agus leagtar béim ar leith ar inrochtaineacht i bpróisis soláthair phoiblí.

Is é ceoláras Spira ceann de na foirgnimh inrochtana is maorga sa chathair, óna bhfuil radharc breá ar Loch Vättern. Tá léarscáileanna agus comharthaíocht thadhlach le fáil sa Spira, mar aon le tráchttaireacht fuaime, ateangaireacht chomharthaíochta, agus inrochtaineacht iomlán do chathaoirreacha rothaí.

© Jönköping Municipality, 2020

 Tá ceoláras Spira inrochtana go hiomlán

Foirgneamh poiblí eile atá inrochtana go hiomlán é an leabharlann, ina bhfuil léarscáileanna agus comharthaíocht thadhla. Áirítear i measc na meán inrochtana atá ar fáil seinnteoirí DAISY agus leabhair thadhla, sholáite agus mhórchló.

Tá leabharlann taistil inrochtana bunaithe in Jönköping freisin, a thugann cuairt ar áiteanna cónaithe daoine nach bhfuil ar a gcumas cuairt a thabhairt ar an leabharlann. I rith phaindéim COVID-19, d'eagraigh an bardas seirbhís mhóibíleach chun tacú le saoránaigh scothaosta rudaí beaga cosúil le siopadóireacht a dhéanamh.

Rochtain ar an timpeallacht nádúrtha

Mar aon lena timpeallacht thógtha a dhéanamh níos inrochtana, tá iarrachtaí déanta ag Jönköping a timpeallacht nádúrtha uathúil a dhéanamh níos inrochtana freisin. Tá an chathair seo suite i réigiún Thírdreach Scairpe Oirthear Vättern sa tSualainn, Tearmann Bithsféir Unesco.

Tá tearmann dúlra Dumme Mosse faoi úinéireacht agus á bhainistiú ag an mbardas, áit a bhfuil éagsúlacht shaibhir flóra agus fána le fáil. Tá conair dhúlra inrochtana sa cheantar atá oiriúnach do chathaoireacha rothaí, siúlóirí agus pramanna.

© Peter Appelin, 2020

 Tearmann dúlra Dumme Mosse

Tá an bardas i ndiaidh obair a déanamh lena chinntiú go bhfuil na siúlbealaí mór timpeall Loch Rocksjön níos inrochtana agus tá treoir fuaime ar fáil do chuairteoirí freisin. Chomh maith leis sin, tá an Bardas ag obair le Bord Riaracháin an Chontae chun liosta a dhéanamh d'inrochtaineacht ceantar nádúrtha mórtimpeall na cathrach.

Áirítear i measc na spásanna inrochtana atá le fáil sa chathair gairdíní, páirceanna agus áiteanna súgartha. Tá an dá háit súgartha is mó inrochtana go hiomlán agus tá obair feabhais curtha i gcrích ag 120 áit súgartha eile. Tá cosáin, trasbhealaí agus leithris phoiblí inrochtana tábhachtach lena chinntiú gur féidir le gach saoránach taitneamh a bhaint as na spásanna seo.

Gníomhaíochtaí agus eagraíochtaí inrochtana

Tá an cárta Pluspolare cruthaithe ag Jönköping, a cheadaíonn do dhaoine faoi mhíchumas duine éigin a thabhairt ina dteannta saor in aisce. Is féidir an cárta a úsáid chun freastal ar imeachtaí sóisialta atá á n-eagrú ag an mbardas agus ar imeachtaí cultúrtha cosúil le cluichí peile.

Tá obair déanta ag an mbardas le Funktionsrätt Jönköping chun liosta a dhéanamh de shiopaí agus de bhialanna na cathrach agus tá léarscáil d'ionaid inrochtana foilsithe ar a shuíomh gréasáin. Tá eolas

soléite agus teanga chomharthaíochta le fáil ar an suíomh gréasáin atá go hiomlán inrochtana mar aon le feidhm léitheoireachta os ard.

Tá gach traen atá ag teacht isteach sa stáisiún lárnach inrochtana do chathaoireacha rothaí agus siúlóirí, agus tá an rud céanna fíor faoi gach bus agus stad bus sa chathair. Tá fógraí fuaime in úsáid ar bhusanna chun cabhrú le daoine ag a bhfuil laguithe amhairc nó disléicse, ar féidir leo a n-aistear a rianú trí úsáid a bhaint as aip mhóibíleach freisin.

‘Tá níos mó i gceist le hinrochtaineacht ná colbhaí a íslíú agus liosta de shiopaí a sholáthar. Tá an inrochtaineacht dháiríre fréamhaithe i dtimpeallacht a chruthú ina bhfuil daoine sábháilte, ina bhfuil fáilte rompu agus ina bhfuil siad á gcuimsiú. Táimid ar fad airdeallach ar ár gcaighdeán agus claontachtaí féin, a bhfuil tús áite á thabhairt againn dóibh lena chinntiú go bhfuil Jönköping ag feidhmiú mar chathair atá níos cuimsithí dá saoránaigh ar fad.’

Kristine Andreassen, Straitéisí Inbhuanaitheachta, bardas Jönköping

Múscailt feasachta

Ionas gur réaltacht fhadtéarmach é inrochtaineacht, tuigeann cathair Jönköping go mbaineann tábhacht le múscailt feasachta.

In 2017 reáchtáil an chathair Fóram maidir le Cearta Daonna na Sualainne, ar reáchtáladh seisiúin maidir le míchumais mar chuid de. Eagraítear ‘siúlóid inrochtaineachta’ bliantúil agus tá gradam inrochtaineachta bunaithe le haghaidh gnóthaí áitiúla faoin bhfeachtas atá dírithe ar chuimsiú dar teideal *Jönköping för Alla* (Jönköping do chách). Cinntíonn tionscnaimh den

chineál sin go mbíonn an bardas, an pobal gnó agus an tsochaí shibhialta ag obair le chéile chun an fíis a fhíorú.

Thuig cathair Jönköping go raibh sé riachtanach cúrsaí inrochtaineachta sa chathair a fheabhsú, tugadh cluas éisteachta do na saoránaigh, agus chuir siad beart le briathar. Tá an chathair ag dul in oiriúint dá saoránaigh – seachas a mhalairt – agus is féidir tairbhe a bhaint as an gcur chuige seo chun daoine eile a spreagadh chun an rud céanna a dhéanamh.

‘Tá súil againn go mbeidh cathracha eile á spreagadh againn chun úsáid a bhaint as an modh seo ina gcuid oibre maidir le héagsúlacht agus cuimsiú. Is é príomhfachtóir ratha ár gcuid oibre go bhfuil sé bunaithe ar dhaoine a bhfuil taithí phearsanta acu. Trí bheith ag comhoibriú le hionadaithe cathrach, d’éirigh linn timpeallacht chuimsitheach agus an meon ceart a dhearadh agus a chur chun feidhme. Ní mór dúinn aird a dhíriú go leanúnach ar an ábhar tábhachtach seo agus is féidir cúrsaí a fheabhsú tuilleadh, fiú amháin inár gcathair féin. Cuirfidh an gradam seo dlús faoinár n-iarreachtaí leanúnacha.’

Johan Steirud, Ionadaí Funktionsrätt Jönköping

© Jönköping Municipality, 2020

Áit súgartha inrochtana

© Jönköping Municipality

Jönköping för Alla

Bremerhaven

an Ghearmáin

© Tanja Mehl / Erlebnis Bremerhaven, 2020

AN DARA
DUAIS

Is é Bremerhaven an chathair is mó daonra ar chósta Mhuir Thuaidh na Gearmáine, cathair ina bhfuil 113 000 cónaitheoir. Mar cheann de na calafoirt is mó san Eoraip, tá cáil bainte amach ag Bremerhaven mar mhol trádála. Is ceannaire é an chathair i réimse an taighde eolaíoch agus na dteicneolaíochtaí nua. Ar an mbealach céanna, is ceannródaí é i réimse na hinrochtaineachta, de bhrí go bhfuil tairbhe á baint as cuir chuige nua chun cathair saor ó bhacainní a fhorbairt.

Bord comhairleach neamhspleách

Chuir comhairle cathrach Bremerhaven tús lena misean cathair do chách a chruthú in 2009, tráth ar forbraíodh Plean Rannpháirtíochta Bardasaí. Áiríodh anseo rialacháin maidir le dearadh inrochtana foirgneamh poiblí, modhanna iompair, spásanna glasa agus áiseanna spóirt.

In 2015, bunaíodh Bord Comhairleach um Chuimsiú neamhrialtasach, a bhfuil cumainn atá ag déanamh ionadaíochta ar dhaoine faoi mhíchumas páirteach ann. Tá baint ag an mBord le reachtaíocht a dhréachtú agus leis an bPlean Rannpháirtíochta Bardasaí a nuashonrú.

Is pointe teagmhála buan maidir le saincheisteanna inrochtaineachta é an tOmbudsman do Dhaoine faoi Mhíchumas, atá lonnaithe san Oifig do Dhaoine faoi Mhíchumas. Soláthraíonn an tOmbudsman agus an Bord Comhairleach um Chuimsiú comhairle neamhspleách don chomhairle cathrach, ag déanamh ionadaíochta ar riachtanais saoránach.

Chomh maith leis sin, oibríonn líonra um Chuimsiú Bremerhaven ar thionscadail agus ar fheachtais a bhfuil sé mar aidhm leo tacú le cuimsiú ar fud na cathrach.

‘Déanann an Bord Comhairleach um Chuimsiú faireachán ar agus cabhraíonn sé le cur chun feidhme an Phlean Rannpháirtíochta Bardasaí. Chomh maith leis, pointe tábhachtach is ea go gceistítear ann na cúiseanna nach bhfuil rudaí á gcur chun feidhme. Tá dlúthchaidreamh againn le roinn na daoine faoi mhíchumas agus leis an gcoimisinéir bardais le haghaidh daoine faoi mhíchumas. Ar an tslí seo, cinntimid go bhfuilimid i gcónaí ar an eolas faoi na fadhbanna atá ag daoine faoi mhíchumas ina saol laethúil agus is féidir linn cabhrú le daoine ar bhonn gníomhach mar chomhairle neamhspleách do na saoránaigh.’

Heima Schwarz-Grote, Cathaoirleach Bhord Comhairleach um Chuimsiú Bremerhaven

Traenacha, busanna agus longa inrochtana

Cabhraíonn pábháil thadhlaigh sa chathair le daoine ag a bhfuil laguithe amhairc, agus soláthraíonn doirneoga greanáilte dromchla sábháilte do chathaoirleacha rothaí, siúlóirí, pramanna agus rothair.

I dteannta le hOllscoil Bremen, tá aip nascleanúna fíor-ama á forbairt ag an gcomhairle cathrach d'úsáideoirí cathaoirleacha rothaí.

Tá na stáisiúin traenach in Bremerhaven inrochtana agus tá léarscáil thadhlaigh suiteáilte sa phríomhstáisiún. Chomh maith leis sin, tá samhail thadhlaigh cruthaithe do lár na cathrach.

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2020

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2020

Léarscáileanna agus samhlacha tadhlaigh

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2018

Cosáin ghreanáilte

Tá busanna urláir ísil in úsáid sa chathair agus tá treoir thadhlach agus fógraí fuaime le fáil ag 70 % de stadanna bus. Tá comharthaí fuaime suiteáilte ar bhreis agus leath de shoilse tráchta na cathrach.

Is iad longa inrochtana Bremerhaven an tionscnamh iompair is uathúla sa chathair. Tá Bád Farantóireachta Abhainn Weser inrochtana d'úsáideoirí cathaoireacha rothaí agus gléasanna soghluaisteachta eile. Chomh maith leis sin, tá rochtain saor ó bhacainní ar longa cúrsála á soláthar ag Ionad Longa Chrúsála Columbus.

An chéad cheann scríbe turasóireachta saor ó bhacainní sa Ghearmáin

Is comhpháirt thábhachtach de thionscal turasóireachta Bremerhaven, tionscal a bhfuil borradh faoi, iad na longa inrochtana seo. I gceantar Harbour Worlds tá go leor nithe is díol spéise inrochtana, lena n-áirítear Músaem Muirí na Gearmáine, Zú Bremerhaven, an tÁras Aeráide agus Ionad Eisimirc na Gearmáine.

Tá rampaí agus 'ciseáin trá' inrochtana le fáil ar thránna Bremerhaven. Tá na faighneoga saintógtha seo oiriúnach do chathaoireacha rothaí agus tá siad próbháideach agus is féidir dul ar foscadh iontu.

In 2019, dheimhnigh Reisen für Alle gurb é Bremerhaven an chéad cheann scríbe turasóireachta saor ó bhacainní sa Ghearmáin. Chomh maith leis sin, d'óstáil an chathair comhdhálacha idimáisiúnta maidir le turasóireacht inrochtana, fianaise ar a stádas mar cheannaire sa réimse áirithe seo.

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2018

Ciseáin trá inrochtana

‘Tá mana againn in Bremerhaven: “cathair do chách”. Tá sé seo fíor go háirithe i ndáil le daoine faoi mhíchumas. Sin an chúis a bhfuil sé beartaithe againn an tacaíocht agus an cúnamh is fearr agus is féidir a thabhairt do chuiditheoirí atá faoi mhíchumas – lena n-áirítear nithe is díol spéise, iompar poiblí, óstáin, bialanna agus tuilleadh. Táimid ar an mbóthar ceart chomh fada is a bhaineann le heispéireas turasóireachta saor ó bhacainní agus cathair do chách a sholáthar.’

Melf Grantz, Ardmhéara

Cuir chuige nuálacha maidir le tithíocht

Forbairt uathúil eile é Spiralenhaus, bloc árasán a tógadh sna 1950idí ach a ndearnadh athchóiriú air sa bhliain 2017 trí úsáid a bhaint as maoiniú poiblí.

Mar chuid den obair athchóirithe cuireadh rampa bíseach inrochtana ar fáil, an chéad chineál dá leithéid sa Ghearmáin de réir cosúlachta. Is féidir le húsáideoirí cathaoireacha rothaí agus

gléasanna soghluaisteachta eile an rampa a úsáid chun aon urlár san fhoirgneamh a rochtain, lena n-áirítear na hárasáin ar an urlár uachtarach óna bhfuil radhairc ar an gcathair.

Chomh maith leis sin, tá gairdín pobail inrochtana le fáil in Spiralenhaus, a chabhraíonn le hidirghníomhaíocht shóisialta a mhéadú agus aonrú a chosc. Áirítear i measc na ndaoine atá ina gcónaí san fhoirgneamh daoine faoi mhíchumas, daoine scothaosta agus dídeanaithe.

© Staewog / B. Perlbach, 2018

 Tá rampa agus gairdín inrochtana in Spiralenhaus

Cur chuige iomlánaíoch maidir le hinrochtaineacht

Lena chois sin, déantar iarracht ar leith in Bremerhaven tacú le saoránaigh ag a bhfuil míchumais foghlama, laguithe cognaíocha agus foirmeacha eile míchumais.

Tá Acadamh um Chuimsiú Bremerhaven bunaithe, chun oiliúint a chur ar mhúinteoirí chun oideachas cuimsitheach a chur ar fáil do leanaí ag a bhfuil míchumais foghlama. Chomh maith leis sin, tá oiliúint atá dírithe ar mhíchumas curtha ar fáil d'fhoime riaracháin phoiblí agus d'fhoime póilínachta.

Tá comharthaíocht sholéite suiteáilte ag an gcomhairle cathrach ar fud na cathrach agus seoltar cuirí soléite chuig cruinnithe atá á reáchtáil ag an gcomhairle. Tá eolas soléite agus teanga chomharthaíochta le fáil ar a suíomh gréasáin. Cuireann córas éigeandála SMS ar chumas daoine ag a bhfuil laguithe éisteachta nó urlabhra teagmháil a dhéanamh leis na seirbhísí éigeandála trí théacsteachtaireacht a sheoladh.

Trí chur chuige iomlánaíoch maidir le hinrochtaineacht agus obair cheannródaíoch i ndáil le turasóireacht, tá sé léirithe ag Bremerhaven gur cathair é atá deartha chun freastal ar chónaitheoirí uile na cathrach mar aon le cuairteoirí chuig an gcathair.

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2020

○ Comharthaíocht sholéite

‘Is é an rud uathúil a bhaineann linn go bhfuil aitheantas neamhchoinníollach á thabhairt ag ár n-údaráis agus ag ár bpolaiteoirí dár sprioc feidhmiú mar chathair do chách. Tá ról ceannródaíoch ag Bremerhaven sa réigiún. Ní hamháin go bhfuil sé léirithe againn gur mian linn fáil réidh le bacainní, tá an bonn dlí cruthaithe againn chun é seo a dhéanamh freisin.’

Uwe Parpart, Comhairleoir Cathrach, an Oifig do Dhaoine faoi Mhíchumas

Gdynia

an Pholainn

© Shutterstock

**AN TRÍÚ
DUAIS**

Is é Gdynia an dara cathair is mó ar chósta Mhuir Bhailt na Polainne, cathair ina bhfuil daonra de 250 000. D'fhás an chathair go suntasach i rith an 20ú haois i ndiaidh calafort a thógáil ansin sna 1920idí. Sa lá inniu ann, is lárionad é an chathair do thrádáil agus stad coitianta do longa crúsála. Ainneoin gur cathair réasúnta óg í Gdynia, glacadh le bearta inrochtaineachta ann sách luath.

Clár Saor ó Bhacainní Gdynia 20 bliain ar an bhfód

Ón mbliain 1999, is é an Méara Lánchumhachtach do Dhaoine faoi Mhíchumas atá freagrach as comhionannas deiseanna a chruthú in Gdynia. In 2000, bhunaigh an chomhairle cathrach clár Saor ó Bhacainní Gdynia, a áiríodh ann bearta cuimsitheacha inrochtaineachta.

Ba é an clár seo a bhí mar bhonn le dul chun cinn eisceachtúil Gdynia, ar tugadh aitheantas dó nuair a bronnadh an tríú duais air mar chuid de Ghradam don Chathair is Inrochtana 2019. Ag an am, thréaslaigh moltóirí an Ghradaim le Gdynia as daoine faoi mhíchumas intleachta go háirithe a chur san áireamh.

Beidh clár is déanaí Saor ó Bhacainní Gdynia, a rinneadh a athnuachan in 2018, á rith go dtí 2023 ar a laghad – fianaise ar ghealltanais fadtéarmach na cathrach.

‘Is iad na daoine atá ina gcónaí in Gdynia a chruthaíonn atmaisféar uathúil na cathrach gach lá, cathair atá oscailte agus airdeallach ar riachtanais daoine eile. Cuirtear é seo i gcrích trí fheachtais shóisialta a bhfuil sé mar aidhm leo feasacht shóisialta a mhéadú, caighdeáin chomhaimseartha comhionannais a bhunú i ngach réimse den saol ionas gur féidir linn maireachtáil le chéile, seachas díreach taobh lena chéile. Tá blianta fada caite againn ag iarraidh cathair atá inrochtana do chách a chruthú, trí dhearadh uilíoch a chur chun cinn ionas nach mbeidh aon bhacainní ag cur srian le haislingí duine ar bith nó le haoibhneas an tsaoil, ach níos tábhachtaí ná sin, lena chinntiú go bhfuil an ceart ag gach duine rogha a dhéanamh maidir leis an gcineál saoil atá á chaitheamh acu.’

Wojciech Szczurek, Méara Gdynia

Caighdeáin dhlíthiúla

Le himeacht ama, tá bonn dlíthiúil forbartha ag an gcathair lena chinntiú go gcloítear leis an ngealltanas atá tugtha aici. In 2013, ghlac an chathair le caighdeáin maidir le dearadh uilíoch spásanna poiblí. Ciallaíonn sé seo nach mór go mbeadh na spásanna seo inrochtana do chách, beag beann ar aois nó míchumas.

Ó 2014, tá anailís agus comhairle maidir le dearadh uilíoch déanta agus curtha ar fáil ag saineolaí inrochtaineachta ainmnithe. Déanann an saineolaí

athbhreithniú ar gach tionscadal atá á mhaoiniú ag an gcathair, lena n-áirítear pleananna le haghaidh tógáil nó athchóiriú foirgneamh poiblí, agus cabhraíonn sé le hiniúchadh a dhéanamh ar áiseanna poiblí.

Chomh maith leis sin, tá Comhairle um Leas Poiblí bunaithe sa chathair ar a bhfuil comhaltaí d’eagraíochtaí neamhrialtasacha. Tá ról gníomhach ag an gcomhairle seo i mbeartas a fhorbairt, ionadaíocht a dhéanamh ar riachtanais daoine atá faoi mhíchumas. Tá comhairlí sonracha bunaithe le haghaidh daoine scothaosta agus leanaí faoi mhíchumas.

‘Ní staid shainithe é míchumas, níl dóthain de rud éigin nó tá an iomarca de rud éigin ag gach duine. Is iad comhbhá agus bá na rudaí is tábhachtaí. Tá gach rud atá inrochtana do dhaoine faoi mhíchumas inrochtana do chách. Is é atá mar thoradh ar na gníomhaíochtaí seo go bhfuil an ailtireacht, na spásanna poiblí agus an t-iompar poiblí, agus na himeachtaí cultúrtha inrochtana, rud a nascann daoine seachas bearna a chruthú eatarthu. A bhuíochas den chur chuige seo, is féidir le cathair Gdynia maireachtáil i bpáirt lena chéile, seachas scartha óna chéile.’

Wojciech Szczurek, Méara Gdynia

Ag cabhrú le gach duine dul ó áit go háit

Tá obair mhór á déanamh ag Gdynia lena chinntiú gur cathair chuimsitheach í. Tá pointe seirbhíse teanga chomharthaíochta á sholáthar do dhaoine ag a bhfuil laguithe éisteachta agus tá obair curtha i gcrích le Cumann na Polainne do na Daill chun riachtanais saoránach ag a bhfuil laguithe amhairc a thuiscint. Dá thoradh sin, tá bearta éagsúla bunaithe a chiallaíonn go bhfuil sé níos éasca bogadh ó áit go háit. Áirítear ina measc léarscáileanna tadhlaacha in áiteanna poiblí agus eolas in Braille ar lámhtraillí staighrí.

© City of Gdynia / ábhar don phreas / Gdynia.pl, 2016

 Léarscáil thadhlaach den chathair taobh leis an trá

Áiseanna inrochtana spóirt agus fóillíochta

Soláthraíonn rampaí adhmaid rochtain cathaoireach rothaí ar roinnt tránna in Gdynia. Rinne an chomhairle cathrach iniúchadh ar a cuid tránna in 2019 agus rinneadh moltaí ina dhiaidh sin maidir le hinrochtaineacht ar na tránna sin a fheabhsú. Cuirtear cúrsaí oiliúna ar fáil do ghardaí tarrthála gach bliain chun cur ar a gcumas tacú le daoine faoi mhíchumas.

Cinntíonn an chomhairle cathrach go bhfuil na himeachtaí cultúrtha, fóillíochta agus spóirt a bhíonn á réachtáil aici inrochtana agus, más féidir, saor in aisce do dhaoine faoi mhíchumas. I measc na

Tá busanna urláir ísil agus busanna tralaí le fáil i ngréasán busanna iomlán na comhairle cathrach. Tá pábháil thadhlaach ag stadanna bus agus tá eolais fuaime á soláthar do phaisinéirí ag cláir eolais. Chomh maith leis sin, tá seirbhís iompair ó dhoras go doras bunaithe ag an gcomhairle cathrach chun tacú le haon duine nach bhfuil in ann – ainneoin na mbeart seo – úsáid a bhaint as iompar poiblí.

Anuas air sin, cuirtear cúrsaí oiliúna ar fáil do thiománaithe iompair phoiblí ionas go mbeidh siad in ann seirbhísí cuimsitheacha a sholáthar. Tharraing an Gradam don Chathair is Inrochtana aird ar an tionscnamh seo in 2013 trí mholadh speisialta a thabhairt do Gdynia i ndáil le hiompar agus infreastruchtúr.

 Is ceannródaí é Gdynia i réimse an iompair phoiblí inrochtana

n-imeachtaí saor in aisce a eagraítear tá ranganna damhsa cathaoireach rothaí. Déanann an Méara Lánchumhachtach do Dhaoine faoi Mhíchumas athbhreithniú ar gach imeacht mórscála eile.

In 2019, osclaíodh Páirc Lárnach na cathrach, ina bhfuil giomnásiam amuigh faoin aer le trealamh atá deartha do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine scothaosta. Chomh maith leis sin, tá gairdín na gcéadfaí ann agus is garr go mbeidh áit súgartha ann atá curtha in oiriúint do leanaí faoi mhíchumas.

© City of Gdynia / ábhar don phreas / Gdynia.pl, 2016

© City of Gdynia / ábhar don phreais / Gdynia.pl, 2016

 Tá gardaí tarthála oilte chun tacú le daoine faoi mhíchumas

Tá sé beartaithe ag an gcathair linn snámha a fhorbairt a sholáthróidh 'áit shuaimhneach' do dhaoine ag a bhfuil riochtaí cosúil le huathachas. Chomh maith leis sin, tá gníomhaíochtaí do leanaí óga ag a bhfuil uathachas á reáchtáil ag an gclár 'Domhan an Linbh'.

D'fhonn cur leis na gníomhaíochtaí atá á reáchtáil ag Gdynia, cabhraíonn sé le heolas agus dea-chleachtais a roinnt trí chomhdhálaí agus feachtais múscaillte feasachta a eagrú. Chomh maith leis sin, tugann sé aitheantas do thionscadail áitiúla trí chomórtas Saor ó Bhacainní Gdynia.

 Eagraíonn an chathair gníomhaíochtaí inrochtana saor in aisce, lena n-áirítear ranganna damhsa cathaoireach rothaí

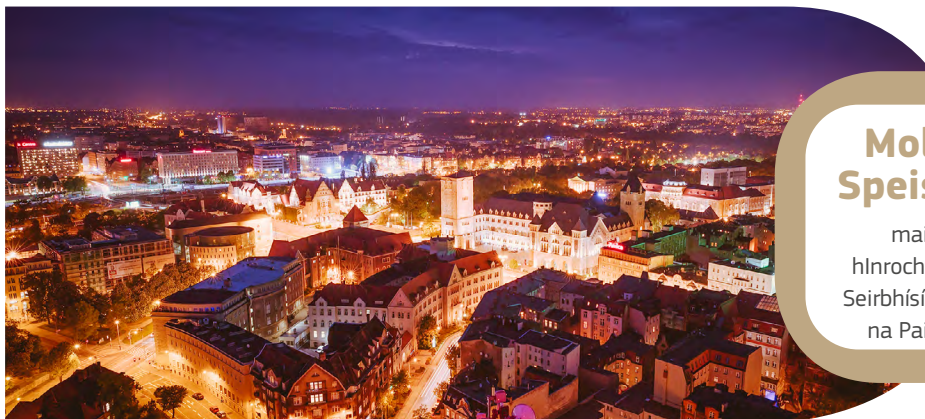
Á threorú ag clár Saor ó Bhacainní Gdynia, tá dul chun cinn eisceachtúil déanta ag an gcathair seo le 20 bliain anuas, go háirithe i ndáil le hiompar agus fóillíocht. Trí úsáid a bhaint as creat dlíthiúil soiléir agus prionsabail an dearaidh uilíoch, tá obair mhór déanta lena chinntiú go bhfuil an áit inrochtana do chách.

© City of Gdynia / ábhar don phreais / Gdynia.pl, 2016

Poznań

an Pholainn

© Michal Matyska, City of Poznań, 2020

Moladh Speisialta

maidir le
hInrochtaineacht
Seirbhísí Poiblí i Ré
na Paindéime

Is é Poznań an cúigiú cathair is mó sa Pholainn. Mar chathair stairiúil réigiún na Polainne Móire, is ionann an chathair seo agus ceann de na hionaid eacnamaíocha agus chultúrtha is tábhachtaí sa tír. Tá gealltanais fadtéarmach maidir le hinrochtaineacht tugtha ag an gcathair seo agus bronnadh an tríú duais ar an gcathair ag Gradam don Chathair is Inrochtana 2014. An babhta seo, áfach, tá moladh speisialta faighte ag an gcathair mar gheall ar na hiarrachtaí atá déanta aici le déanaí i rith phaindéim COVID-19.

Na saoránaigh is leochailí a chosaint

Nuair a bhí dúshlán shuntasacha á gcruthú ag víreas COVID-19 ar fud na hEorpa, shainithin Poznań gan mórán moille na tionchair a bheadh ag an víreas ar a 535 000 saoránach.

Thuig an chathair go raibh sé riachtanach tacaíocht bhreise a chur ar fáil do ghrúpaí áirithe, go háirithe daoine scothaosta agus iad siúd ag a bhfuil míchumais nó riochtaí sláinte áirithe. Ní hamháin go bhfuil riosca níos airde

ón víreas féin luaite leis an ngrúpa daoine seo, tá níos mó seans ann go mbeidh siad scartha óna ngnáthghréasán tacaíochta mar thoradh ar shrianta a bhaineann le teagmháil shóisialta.

Bhunaigh Poznań feachtas dar teideal Maisc Seniorro, chun deis a thabhairt d'oibrithe deonacha aghaidhmhaisc chosantacha a dhéanamh agus iad a roinnte le daoine scothaosta. Daoine scothaosta ba ea go leor de na hoibrithe deonacha seo a bhí lánsásta a gcuid scileanna fuála a úsáid. Dá réir sin, thacaigh an tionscnamh seo leis an dlúthpháirtíocht tráth a raibh go leor daoine aonraithe.

‘Ó thús na paidéime, bhí a fhios againn go raibh dualgas orainn tacú le lucht cónaithe na cathrach. Tugadh aird ar leith ar dhaoine scothaosta agus ar dhaoine faoi mhíchumas – iad siúd atá rangaithe sa chatagóir ardriosca. Theastaigh uainn go mbeidís in ann seirbhísí poiblí a úsáid gach lá, agus go mbeadh aird á tabhairt ar na réamhchúraimí ar fad.’

Jacek Jaśkowiak, Méara Poznań

Tionscnamh eile atá á threorú ag oibrithe deonacha é Shopping for Seniors (Siopadóireacht do Sheanáirí). Tríd an scéim seo, téann oibrithe deonacha ag siopadóireacht thar ceann daoine atá i gcatagóir ardriosca má fhaigheann siad an víreas. Chabhraigh Shopping for Seniors (Siopadóireacht do Sheanáirí) le saoránaigh leochaileacha earraí riachtanacha a fháil cosúil le bia, táirgí sláinteachais agus cógais, gan a dtithe féin a fhágáil.

Úsáid eiseamláireach na teicneolaíochta

In 2014, mhol an Gradam don Chathair is Inrochtana, Poznań as tairseach ar líne inrochtana a fhorbairt do dhaoine faoi mhíchumas.

Cúpla bliain ina dhiaidh sin, is ceannródaí é Poznań fós i réimse na teicneolaíochta faisnéise (TF). Déantar iniúchadh rialta ar inrochtaineacht a suímh ghréasáin, a áirítear ann inneachar soléite agus teanga chomharthaíochta.

I rith na paidéime, bhain an chathair seo úsáid as TF chun rochtain ar sheirbhísí poiblí a éascú. Chomh maith leis sin, tá eolas faoin víreas foilsithe ar a shuíomh gréasáin, lena n-áirítear físeáin teanga chomharthaíochta do dhaoine a bhfuil laguithe éisteachta acu.

Pointe tábhachtach is ea go dtuigean Poznań freisin nach bhfuil na scileanna ag saoránaigh áirithe chun eolas agus seirbhísí riachtanacha a aimsiú ar líne. Ó tharla go bhfuil an oiread sin eolais á cur ar fáil ar líne, tá an baol ann go mbeidh daoine scothaosta ag déileáil le heisiámh digiteach.

Dá réir sin, bhunaigh an chathair líne chabhrach speisialta chun cabhrú leis na saoránaigh sin eolas iontaofa a aimsiú ar líne. Soláthraíonn na comhairligh tacaíocht i ndáil le gnéithe cosúil le ríomhphoist a sheoladh nó cuntais meán sóisialta a bhunú, rud a chabhraíonn le haonrú daoine a chosc.

Chomh maith leis sin, sheol Poznań líne chabhrach saor in aisce eile do chónaitheoirí scothaosta, Telefon Serdeczności (Teileafón na Cairdiúlachta). Is deis é an líne chabhrach seo do go leor daoine na rudaí atá ag déanamh imní dóibh agus na deacrachtaí atá acu a phlé. Is deis atá ann do dhaoine eile labhairt le duine cairdiúil nuair a bhíonn siad uaigneach.

○ Oibrí deonach Mhaire Seniorro ag fuáil maisc sa bhaile

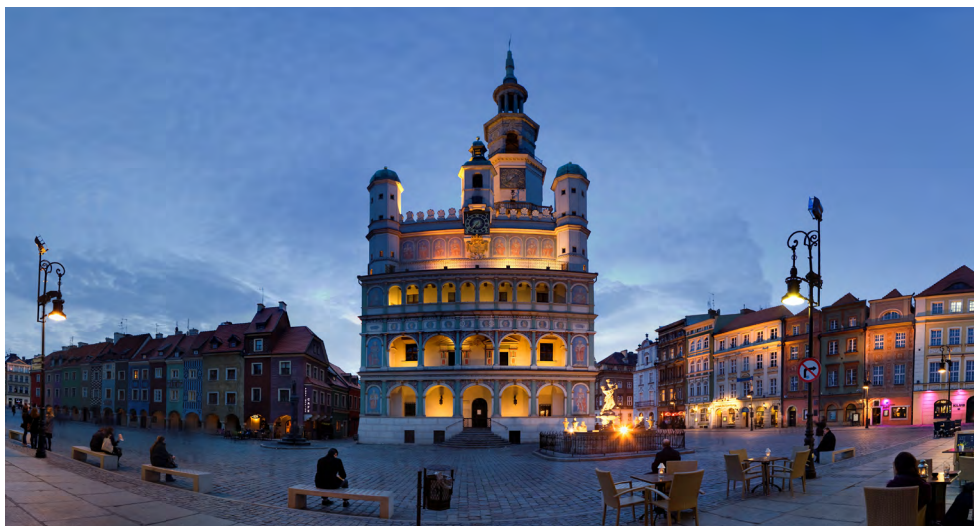

○ Tá eolas inrochtana á fhoilsiú ag an gcathair ar a suíomh gréasáin i rith na paindéime

Inrochtaineacht leabaithe i straitéis na cathrach

Ní haon chúis ionaidh é freagairt eiseamláireach Poznań don phaindéim, ó tharla go bhfuil inrochtaineacht leabaithe i Straitéis Forbartha na Cathrach 2020+ agus i Straitéis Fadhbréitigh Shóisialta 2019-2025.

Chomh maith leis sin, reáchtáil an chathair clár dar teideal 'Treonna agus tascanna chathair Poznań le haghaidh lánpháirtíú sóisialta daoine faoi mhíchumas 2012-2020'. Tríd an gclár seo, tá caighdeáin inrochtaineachta, rialacha le haghaidh infheistíochtaí, agus iniúchtaí spásanna poiblí forbartha.

○ Tá tréaniarracht déanta ag Poznań cumarsáid a dhéanamh lena saoránaigh tráth a raibh bearta scartha sóisialta i bhfeidhm go forleathan

‘Ina cuspóirí straitéiseacha, tá Poznań dírithe ar choinníollacha maireachtála ar ardchaighdeán a chruthú dá cónaitheoirí, agus aird ar leith a thabhairt ar riachtanais daoine scothaosta agus daoine atá faoi mhíchumas. Cuireann an chathair a cláir seirbhísí poiblí, sochar, cúnamh leighis, tacaíocht shóisialta agus gníomhachtú sóisialta in oiriúint bunaithe ar riachtanais daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas. I ndeireadh na dála, cabhraíonn an ghníomhaíocht seo chun caighdeán saoil daoine a fheabhsú, le breis neamhspleáchais a thabhairt do dhaoine le riachtanais speisialta. Lean an chathair le haird a thabhairt ar na spriocanna seo ar bhonn leanúnach i rith na paindéime. Níl aon amhras ach go leanfar leis na tionscadail agus seirbhísí atá curtha chun feidhme, mar chleachtais ar ghlac cónaitheoirí ár gcathrach go fonnmhar leo.’

Dorota Potejko, Méara Lánchumhachtach Poznań do Dhaoine faoi Mhíchumas

Is ar an Méara Lánchumhachtach do Dhaoine faoi Mhíchumas atá an fhreagracht fhoriomlán as an gclár seo, agus tá Comhordaitheoir Inrochtaineachta Spásanna Poiblí ag tacú leis. Chomh maith leis sin, tugann Poznań deis do dhaoine faoi mhíchumas páirt a ghlacadh i straitéisí agus caighdeáin a fhorbairt. Tá ionadaithe daoine faoi mhíchumas páirteach in dhá phríomhchomhlacht chomhairleacha: Coimisiún Idirphlé Shibhialta an Mhéara Lánchumhachtaigh agus an Chomhairle Shóisialta Bardais do Dhaoine faoi Mhíchumas.

Cur chuige cuimsitheach

Seachas na tionscnaimh a cuireadh i gcrích i rith na paindéime, tá aird tarraingthe ar Poznań mar gheall ar an obair atá déanta i ndáil le cultúr inrochtana. Tá lúba ionduchtúcháin, cur síos fuaime, ateangaireacht chomharthaíochta, agus téacs malartach in úsáid i bpictiúrlanna, amharclanna

agus leabharlanna lena chinntiú go bhfuil tionscnaimh chultúrtha inrochtana. Chomh maith leis sin, tá tionscadail chruthaitheacha á reáchtáil ag an gcathair do dhaoine faoi mhíchumas, cosúil le ceardlanna scannáin agus léirithe amharclainne.

Is réimse eile é seo a thugann léargas ar ghealltanas foriomlán Poznań do chuimsiú, a raibh fianaise air le tabhairt faoi deara i rith na paindéime. Trí thionscnaimh nuálacha agus úsáid chliste TF, tá tréaniarracht déanta ag an gcathair chun a saoránaigh a chosaint agus rochtain ar sheirbhísí poiblí a chinntiú i dtréimhse thar a bheith dúshlánach.

Komotini

an Ghréig

© Shutterstock

Moladh Speisialta

maidir le
hinrochtaineacht
mar Dheis don
Chathair Uile

Is é Komotini príomhchathair réigiún Oirthear na Macadóine agus Thráicia na Gréige. Tá 54 000 duine ina gcónaí sa réigiún, an chathair is lú is measc na gcathracha buaiteacha i mbliana, agus an chathair leis an méid is lú acmhainní airgeadais. Dá ainneoin seo, is dea-shampla é Komotini mar go bhfuil dul chun cinn suntasach á dhéanamh i réimse na hinrochtaineachta agus go bhfuiltear ag glacadh ann leis an inrochtaineacht mar dheis don chathair ar fad.

Feabhsuithe ainneoin dúshlán a bheith le sárú

Is cathair nua-aimseartha, ilchultúrtha é Komotini atá tógtha mórthimpeall ar dhaingean a bhaineann le ré na Rómhánach. Dá thoradh, tá forbairt ilchéime déanta sa chathair le himeacht ama, agus meascán tionchar le tabhairt faoi deara. Chiallaigh sé seo gur bhain dúshlán ar leith le hinrochtaineacht.

Chomh maith leis sin, is lárionad riaracháin an chathair seo de réigiún ina bhfuil acmhainní airgeadais teoranta, go háirithe ó tharla géarchéim airgeadais 2008.

D'oibrigh Komotini i ndlúthpháirt lena 54 000 cónaitheoir ionas go mbeadh an chathair níos inrochtana agus níos cuimsithí. Tríd an méid sin a dhéanamh, tugadh le fios go mbeidh inrochtaineacht a fheabhsú ag tacú le fás agus le rath na cathrach ar fad amach anseo.

‘Léiríonn ár gcathair – ainneoin na gcoinníollacha a bheith mífhabhrach – má leagann oifigigh cathrach béim shuntasach ar inrochtaineacht ina gclár oibre agus má oibríonn siad le daoine aonair diongbháilte atá sásta a gcuid ama agus acmhainní a chur ar fáil, gur féidir cathair a athrú ó bhonn.’

Ioannis Garanis, Méara

Clár um athghiniúint uirbeach

Le 20 bliain anuas, tá Urban II Community Initiative Programme (Clár Tionscnaimh Chomhphobail Urban II) á chur chun feidhme ag an mbardas, clár atá ag brath go mór ar inrochtaineacht agus ar chuimsiú sóisialta. Tá na milliúin euro infheistithe sa chlár athghiniúna seo, atá anois ag an tríú céim.

Tríd an gclár, tá inrochtaineacht leabaithe ag an mbardas ina bheartais agus straitéisí. Tá go leor infheistíochtaí déanta sa timpeallacht thógtha. Tá an gréasán busanna feabhsaithe agus tá 20 km de shiúlbealaí cruthaithe agus léarscáil dhigiteach de na bealaí.

Tá trí cheathrú de na foirgnimh atá faoi úinéireacht na cathrach inrochtana anois, lena n-áirítear ospidéal na cathrach, ionaid leighis, acadamh póilíneachta, amharclanna agus an leabharlann.

Tá campas Komotini in Ollscoil Democritus na Tráicia, ollscoil a bhfuil thart ar 10 000 mac léinn ag freastal uirthi, inrochtana chomh maith. Tá thart ar 90 % de scoileanna inrochtana cheana féin agus ba cheart go mbeadh gach scoil eile inrochtana gan mhoill ó tharla go mbeidh sprioc á sonrú ag an mbardas lena chinntiú go mbeidh gach foirgneamh faoi úinéireacht na cathrach inrochtana faoin mbliain 2021.

Chomh maith leis sin, rinneadh go leor infheistíochta in áiseanna spóirt agus fóillíochta. Tá na háiseanna spóirt ar fad sa chathair inrochtana anois, mar aon le 47 den 60 áit súgartha. Tá sé phointe iontrála inrochtana ar thránna ar an líne chósta áitiúil.

© Komotini Municipality, 2020

Tá a timpeallacht thógtha feabhsaithe ag Komotini

Tá infheistíocht déanta ag an gcathair in áiseanna spóirt

Áit súgartha inrochtana

Cur chuige comhoibritheach

Tá aird tarraingthe ar Komotini mar gheall ar an gcur chuige cuimsitheach atá in úsáid aige agus an deis atá á tabhairt do dhaoine faoi mhíchumas páirt a ghlacadh sa phróiseas cinnteoireachta. Ní chaitheann an bardas le daoine faoi mhíchumas mar ghrúpa ar leith sa tsochaí, caitear leo mar shócmhainn agus comhpháirtí comhionann i mbainistíocht na cathrach. Foghlaimíonn an bardas ó eispéiris daoine faoi mhíchumas agus baintear tairbhe as a gcuid saineolais.

Glacann ionadaithe daoine faoi mhíchumas páirt i mboird chomhairleacha agus i gcoistí stiúrtha, agus cabhraíonn siad le straitéis agus le beartas inrochtaineachta a mhúnlú. Oibríonn siad i ndlúthpháirt le seirbhísí sóisialta áitiúla agus cabhraíonn siad le tionscadail bardais éagsúla a chur chun feidhme.

‘Mar phobal, táimid ar fad fíorbhródúil as an ngradam seo. Is é Komotini ceann de na cathracha is cairdiúla san Eoraip do dhaoine faoi mhíchumas mar go bhfuil an pobal ar fad ag obair le chéile. Tá eagraíochtaí agus údaráis áitiúla ag obair taobh le taobh. Is éard atá uainn go mbeidh an chathair saor ó idirdhealú, saor ó bhacainn agus gur cathair do chách a bheidh ann – gan eisceachtaí. Tá an cath seo á throid againn le 20 bliain anuas, agus tá go leor córas agus straitéisí in úsáid againn.’

Spyridon Ntatanidis, Comhalta Boird Perpato

Is cuid é cumann áitiúil Perpato, a dhéanann ionadaíocht ar dhaoine faoi mhíchumas, de chuibhreannas a bhfuil cúnamh bia áitiúil á bhainistiú aige tríd an gCiste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí. Chomh maith leis sin, tá baint aige le maoiniú Chiste Sóisialta na hEorpa a bhainistiú.

Chómhainigh an bardas cruthú ionad pobail agus gníomhaíochta, atá á reáchtáil ag agus le haghaidh daoine faoi mhíchumas. Chomh maith leis sin, tá clár iarscoile do leanaí ag a bhfuil míchumas intleachta á mbainistiú ag eagraíochtaí áitiúla na sochaí sibhialta.

Deiseanna forbartha ag baint le turasóireacht inrochtana

Tá cáil á baint amach ag Komotini dó féin de réir a chéile mar chathair nua-aimseartha ina mtháíonn daoine faoi mhíchumas sábháilte, ina bhfuil fáilte á cur rompu agus ina bhfuil siad á gcur san áireamh.

I rith phaindéim COVID-19, d'oibrigh an bardas le cumann áitiúil chun suíomh gach duine faoi mhíchumas a thaifeadadh ar léarscáil trí úsáid a bhaint as córas faisnéise geografaí. Chuir sé seo ar chumas seirbhísí sóisialta teagmháil a dhéanamh gan stró leis na daoine a raibh tacaíocht ag teastáil uathu.

Is sampla eile é turasóireacht inrochtana de chur chuige fadbhreathnaitheach Komotini. Ó tharla gur léir go meallann cathracha inrochtana níos mó cuairteoirí, tá infheistíocht déanta ag Komotini i gceann scríbe turasóireachta inrochtana agus inbhuanaithe a chruthú. Táthar ag súil go mbainfidh cuairteoirí tairbhe as cuimsitheacht na cathrach agus go mbeidh fonn orthu filleadh ar an gcathair, nó teacht chun cónaí ann go buan. Cabhróidh sé seo leis an ngeilleagar áitiúil freisin.

Mar chuid den tionscnamh seo, tá oiliúint sna heamálacha taistil agus fáilteachais á cur ar fáil do ghnóthaí áitiúla. Cabhróidh an oiliúint seo le gnóthaí a gcuid seirbhísí a chur in oiriúint agus a dhíriú ar dhaoine faoi mhíchumas. Tá an suíomh gréasáin 'Tabhair Cuairt ar Komotini' forbartha freisin a bheidh inrochtana go hiomlán gan mhoill.

Ag teacht in áit Chania a bhuaigh duais anuraidh, is é Komotini an dara cathair sa Ghréig a bhfuil moladh speisialta tugtha ag an nGradam don Chathair is Inrochtana di. Tá an chathair ag forbairt mar cheannaire réigiúnach agus náisiúnta i gcomhthéacs na hinrochtaineachta, agus tá obair á déanamh le pobal na hollscoile chun eolas agus dea-chleachtais a roinnt. Tríd an méid sin a dhéanamh, tá súil ag Komotini cathracha eile ar fud na Gréige a spreagadh.

Is léir ó na tionscnaimh seo ar fad go bhfuil Komotini ag glacadh le hinrochtaineacht ní hamháin mar oibleagáid, ach mar dheis.

© Komotini Municipality, 2020

 Tá baint lárnach ag eagraíochtaí na sochaí sibhialta i ngníomhaíochtaí áitiúla

Flórans

an Iodáil

© Shutterstock

Moladh Speisialta

maidir leis an
Timpeallacht
Thógtha

Áit bhreithe an Renaissance a thugtar ar Fhlórans, cathair ina bhfuil oidhreacht chultúrtha shaibhir. Ainmníodh a lárionad stairiúil mar Láithreán Oidhreacht Domhanda Unesco in 1982. Dá thoradh, is é Flórans ceann de na cinn scríbe turasóireachta is mó tóir ar domhan. Ciallaíonn se seo go bhfuil cúrsaí inrochtaineachta tábhachtach, ní hamháin i gcás an 368 000 atá ina gcónaí sa chathair, ach le haghaidh an breis is 12 mhiliún turasóir a shiúlann ar fud na cathrach gach bliain.

Foirgnimh agus spásanna poiblí oiriúnaithe

I gcathracha nua-aimseartha, uaireanta bíonn sé réasúnta simplí a chinntiú go bhfuil forbairtí nua inrochtana. Tá sé níos dúshlánaí, áfach, timpeallachtaí atá ann cheana féin a oiriúnú, go háirithe cathracha stairiúla ina bhfuil foirgnimh ársa, ollmhóra agus sráideanna cúnga, doimeogacha.

Ainneoin na ndúshlán seo, tá dul chun cinn eisceachtúil déanta ag Flórans. Tá an dul chun cinn seo déanta trí Phlean Oiriúnaithe uailmhianach le haghaidh Foirgneamh agus Spásanna Poiblí, a thugtar cothrom le dáta gach bliain.

Clúdaítear sa phlean seo gnéithe éagsúla lena n-áirítear bóithre, cosáin agus carrchlóis, gairdíní, áiseanna spóirt, leabharlanna agus músaeim. Bunaithe ar an bplean seo, tá 29 áis phoiblí athchóirithe ag Flórans, lena n-áirítear scoileanna, ionaid spóirt agus leabharlanna, lena chinntiú go bhfuil siad níos inrochtana.

In 2019, cheap an chathair Bainisteoir um Míchumas chun riachtanais daoine faoi mhíchumas a chur san áireamh i bhforbairt na cathrach. Comhordaíonn an Bainisteoir um Míchumas gníomhartha a bhaineann le hinrochtaineacht, agus oibríonn sé i ndlúthchomhar le ranna agus le cumainn na cathrach.

‘Príomhábhar inní a bhaineann le forbairt uirbeach inbhuanaithe é daoine faoi mhíchumas a chur san áireamh. Leanfar le tús áite a thabhairt don mhéid tairbhe agus is féidir a bhaint as naisc a chruthú idir cuimsiú sóisialta, maireachtáil fholláin, soghluaisteacht agus dearadh ceantar uirbeach, spásanna glasa agus spásanna poiblí mar phríomhréimse forbartha inbhuanaithe do chathair Fhlórans.’

Cecilia Del Re, Leas-Mhéara

© Municipality of Florence
(Comhairle Cathrach do Spóirt), 2019

 Imrítear cispheil cathaoireach rothaí in ionaid spóirt inrochtana na cathrach

Chomh maith leis sin, tá an Bainisteoir um Míchumas i mbun ionad ilfhreastail do mhíchumas a chruthú, a sholáthróidh eolas inrochtaineachta maidir le rudaí cosúil le iompar poiblí agus turasóireacht.

Bearta soghluaisteachta

Ó 2009, tá síneadh curtha ag Flórans le limistéir do choisithe ó 260 000 m² go dtí breis is 400 000 m². Bhí sé sin mar bhonn leis an trácht a laghdú 25 %, leibhéil truailithe a laghdú agus timpeallacht níos taitneamhaí a chruthú. Tá sé níos sábháilte agus níos éasca do dhaoine faoi mhíchumas dul ó áit go háit anois freisin.

Ag an am céanna, tá tuilleadh spásanna páirceála do dhaoine faoi mhíchumas curtha ar fáil sa chathair. Tá níos mó spásanna dá leithéid i bhFlórans anois ná mar atá in aon chathair eile san Iodáil, ainneoin gurb é an t-ochtú cathair is mó sa tír. Tá na spásanna seo ar fáil saor in aisce.

Tá na busanna agus na tramanna ar fad inrochtana go hiomlán anois, mar aon le gach stáisiún, lena n-áirítear na stáisiúin atá suite ar shráideanna cúnga. Tá tacsaithe sa chathair in ann cathaoireacha rothaí a iompar, agus tá rogha iompair inrochtana á soláthar acu i gceantair nach bhfuil iompar poiblí ag freastal orthu. Tá táillí tacsáí níos ísle socraithe do dhaoine faoi mhíchumas.

Úsáid nuálach na teicneolaíochta

Tá aird tarraingthe ar Fhlórans mar gheall ar an úsáid atá bainte as TF chun na feabhsuithe seo a dhéanamh. Tá seirbhísí nua-aimseartha TF ag tacú le hinfreastruchtúr fisiciúil na cathrach a chiallaíonn go bhfuil sé níos éasca dul ó áit go háit agus eolas a aimsiú.

Tá aip mhóibíleach Infomobilità Firenze forbartha ag an mbardas, a chabhraíonn le daoine taisteal mórthimpeall na cathrach trí fhaisnéis fhíor-ama a sholáthar ar iompar poiblí, faoi thrácht agus spásanna páirceála.

Aip eile atá in úsáid é Kimap Pro, a chabhraíonn le húsáideoirí cathaoireacha rothaí agus scútar soghluaisteacha bealaí inrochtana mórthimpeall na cathrach a leanúint. Treoraíonn cúntóir gutha an t-úsáideoir agus freagraítear do nuashonruithe fíor-ama chun an bealach is fearr a roghnú.

Chomh maith leis sin, tá rannóg ar leith ar aip agus ar shuíomh gréasáin FeelFlorence atá dírithe ar thurasóireacht saor ó bhacainn, atá ar fáil i gcúig theanga. Áirítear anseo cúrsaí taistil agus eolas faoi thurais threoraithe, imeachtaí, margaí agus áiseanna eile.

© Municipality of Florence

Tá tacsaithe Fhlórans oiriúnach do chathaoireacha rothaí

Oidhreacht chultúrtha inrochtana

Tá obair mhór déanta ag Flórans lena chinntiú go bhfuil a hoidhreacht chultúrtha shaibhir inrochtana. Soláthraíonn príomhionad eolais do thurasóirí na cathrach cathaoireacha rothaí saor in aisce, treoirleabhair fuaimne i gcúig theanga agus eolas i dteanga chomharthaíochta idimáisiúnta.

Tá an Passepartout forbartha ag an mbardas, lámhleabhar ina bhfuil léarscáileanna, bealaí mórthimpeall chroílár stairiúil na cathrach agus eolas maidir le príomhionaid chultúrtha inrochtana. Áirítear ina measc Ardeaglais Santa Maria del Fiore, Séipéal Santa Maria Novella agus Gairdíní Boboli.

Tá músaem agus dánlanna cáiliúla Fhlórans i measc na n-áiseanna poiblí atá athchóirithe. Tá formhór na músaem sa chathair inrochtana anois, agus is féidir le daoine faoi mhíchumas cuairt a thabhairt orthu gan tuille a íoc trí úsáid a bhaint as rampaí nó ardaitheoirí.

I dteannta leis seo, d'oibrigh an chathair le ceardchumann na hIodáile do dhaoine ag a bhfuil laguithe amhairc chun bealaí ilchéadfacha do chuairteoirí a fhorbairt a áirítear iontu áiseanna atá bunaithe ar thadhall, boladh, spás agus fuaim.

© Kinoa srl., 2019

Cabhraíonn Kimap Pro le húsáideoirí cathaoireacha rothaí gluaiseacht mórthimpeall na cathrach

Chomh maith leis sin, d'oibrigh an chathair i gcomhpháirt le cumann náisiúnta na ndaoine faoi laguithe éisteachta chun turais le hateangaireacht chomharthaíochta a thairiscint. Lena chois sin, soláthraíonn roinnt músaem treoir ilmheán le fotheidil.

Eagraítear cuairteanna sochtheiripeacha do dhaoine ag an bhfuil galar Alzheimer nó laguithe cognaíocha eile. Chomh maith leis sin, tá turais fhíorúla á dtairiscint ag an tionscnamh Museum in a Suitcase ionas gur féidir le daoine ag a bhfuil soghluaisteacht laghdaithe tairbhe a bhaint as an tionscnamh óna n-áit chónaithe féin.

Tríd is tríd, tá sé léirithe ag Flórans gur féidir le planáil chúramach cabhrú le cathracha stairiúla dúshlán a shárú agus a dtimpeallacht thógtha a oiriúnú.

Tá tiomantas eisceachtúil léirithe ag an gcathair chun a hoidhreacht chultúrtha a chur ar fáil do gach duine. Ciallaíonn a cur chuige cuimsitheach, le tacaíocht ó TF nuálach, gur féidir le cónaitheoirí agus turasóirí lántairbhe a bhaint as iontais na cathrach.

‘De bhrí gur cathair oidhreachta domhanda é, bhraith gach duine i bhFlórans go raibh sé riachtanach rochtain a thabhairt do gach duine agus cuairteanna chuig na séadchomharthaí cáiliúla agus áiseanna eile a cheadú. Chun ár misean a chur i gcrích táimid tar éis glacadh le cur chuige iomlánaíoch lena chinntiú gur ann do bheartais chomhordaithe i ndáil le hinrochtaineacht fhorleathan.’

Cecilia Del Re, Leas-Mhéara

© MUSE Association, 2018

○ Tá cuairteanna speisialta á n-eagrú ag na músaem i bhFlórans

Rannpháirtíocht i nGradam don Chathair is Inrochtana 2022

Tá an Gradam don Chathair is Inrochtana á eagrú ag an gCoimisiún Eorpach i dteannta leis an bhFóram Eorpach maidir leis an Míchumas. Tugann an Gradam aitheantas do chathracha a bhfuil obair déanta acu lena chinntiú go bhfuil siad níos inrochtana dá saoránaigh.

Is tionscnamh de chuid an AE é an Gradam don Chathair is Inrochtana a thacaíonn le rochtain chomhionann ar shaol na cathrach a sholáthar do gach saoránach, lena n-áirítear daoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta.

Ní hamháin gur deis é páirt a ghlacadh sa Ghradam don Chathair is Inrochtana aitheantas a fháil ón AE, is deis uathúil atá ann athbhreithniú a dhéanamh ar staid reatha do chathrach agus dul chun cinn a thomhas.

Cuireann an Gradam seo ar do chumas inrochtaineacht a chur chun cinn i measc chathracha AE eile freisin agus dea-chleachtais a roinnt. Beidh eolas maidir leis na cathracha buaiteacha le fáil i mbróisiúr an Ghradaim don Chathair is Inrochtana na bliana seo chugainn.

Ina theannta sin, bronnann an Coimisiún Eorpach duais airgid ar an bpríomhbhuaiteoir agus ar na cathracha a thagann sa dara háit agus sa tríú háit, mar seo a leanas:

- An Chéad Duais: €150 000
- An Dara Duais: €120 000
- An Tríú Duais: €80 000

Ar mhaith leat iarratas a dhéanamh agus deis a bheith agat a bheith i measc na mbuaiteoirí an bhliain seo chugainn? Lean ar aghaidh ag léamh.

Cé atá in ann iarratas a dhéanamh?

Chun iarratas a dhéanamh, ní mór gur údarás rialtais de chathair ina bhfuil breis is 50 000 cónaitheoir i gceann de Bhallstáit an AE thú. I mBallstáit ina bhfuil níos lú ná dhá chathair den sórt sin, is féidir le ceantair uirbeacha ina bhfuil dhá bhaile nó níos mó a bheith rannpháirteach freisin má tá daonra an dá bhaile i dteannta a chéile cothrom le níos mó ná 50 000 cónaitheoir.

De bhrí nach féidir leis an gcathair chéanna an Gradam don Chathair is Inrochtana a bhuachan dhá bhliain i ndiaidh a chéile, ní thugtar cuireadh don chathair bhuaiteach páirt a ghlacadh sa Ghradam arís go dtí 2022. Spreagann an Gradam gach cathair eile, lena n-áirítear na cathracha a bhuann an dara agus an tríú duais agus na cathracha a dtugtar moladh speisialta dóibh, chun páirt a ghlacadh sa chomórtas arís.

Chun iarratas a dhéanamh, ní mór duit foirm iarratais ar líne a chomhlánú agus a sheoladh ar aghaidh faoin spriocdháta. Nuair a chuirfear tús leis an tréimhse iarratais, foilseofar nóta teorach agus rialacha rannpháirtíochta chun cabhrú leat iarratas a dhéanamh.

© Peter Appelin, 2014

Beidh an t-eolas seo ar fáil i dteangacha oifigiúla uile an AE ar shuíomh gréasáin Ghradam don Chathair is Inrochtana 2022.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2022

An próiseas roghnúcháin

Breithneoidh na giúiréithe na bearta atá curtha i gcrích agus na bearta atá pleanáilte sna réimsí seo a leanas:

- an timpeallacht thógtha agus spásanna poiblí;
- an t-infreastruchtúr iompair agus gaolmhar;
- faisnéis agus cumarsáid, lena n-áirítear teicneolaíochtaí nua (TFCanna);
- áiseanna agus seirbhísí poiblí.

Cuirfidh na giúiréithe na sé chritéar seo a leanas san áireamh nuair a bheidh na hiarratais á meas:

- raon na ngníomhartha;
- úinéireacht, leibhéal gealltanais;
- tionchar;
- caighdeán agus inbhuanaitheacht torthaí;
- rannpháirtíocht daoine faoi mhíchumas agus comhpháirtithe ábhartha;
- nuálaíocht shóisialta.

De bhrí go mbeidh ceiliúradh á dhéanamh ag an AE ar Bhliain Eorpach an Iamróid in 2021, d'fhéadfaí go mbeadh béim ar leith á leagan ar inrochtaineacht stáisiún traenach i nGradam 2022 freisin. Coinnigh súil ghéar ar ár suíomh gréasáin áit a mbeidh eolas le fáil faoi na critiéir dheireanacha. Tá tuilleadh eolais maidir le Bliain Eorpach an Iamróid le fáil anseo: europa.eu/year-of-rail/index_ga

Tarlaíonn an próiseas roghnúcháin in dhá chéim: réamhroghnúchán ag an leibhéal náisiúnta agus roghnúchán deiridh ag an leibhéal Eorpach. Roghnaíonn na **giúiréithe náisiúnta** i ngach tír uasmhéid de thrí chathair as measc na n-iarratasóirí náisiúnta trí úsáid a bhaint as na critiér mheastóireachta atá á gcur ar fáil ag an gCoimisiún Eorpach. Déanann an **Giúiré Eorpach** measúnú ar na hiarrthóirí náisiúnta a théann ar aghaidh go dtí an dara céim den chomórtas.

Fógrófar buaiteoir Ghradam don Chathair is Inrochtana 2022 i rith an **gheimhridh in 2021**. Is cuid de chomhdháil bhliantúil Lá Eorpach na nDaoine faoi Mhíchumas a reáchtáiltear sa Bhruiséil é an searmanas.

Rúnaíocht an Ghradaim don Chathair is Inrochtana

Beidh Rúnaíocht an Ghradaim don Chathair is Inrochtana in ann cabhrú leat le d'iarratas a ullmhú. Má theastaíonn aon eolas breise uait, seol ríomhphost chuig:

secretariat@accesscityaward.eu

Teagmháil a dhéanamh leis an AE

Go pearsanta

Tá na céadta ionad eolais Europe Direct ar fud an Aontais Eorpaigh. Gheobhaidh tú seoladh an ionaid is cóngaraí duit ar:

https://europa.eu/european-union/contact_ga

Ar an teileafón nó ar an ríomhphost

Is seirbhís é Europe Direct a fhreagraíonn ceisteanna faoin Aontas Eorpach. Is féidir leat teagmháil a dhéanamh leis an tseirbhís seo:

— trí shaorghlao: 00 800 6 7 8 9 10 11

(d'fhéadfadh oibritheoirí áirithe táille a ghearradh le haghaidh na nglanna seo),

— nó tríd an uimhir chaighdeánach seo a leanas: +32 22999696 nó

— trí ríomhphost: https://europa.eu/european-union/contact_ga

Eolas a fháil faoin AE

Ar líne

Tá eolas faoin Aontas Eorpach i dteangacha oifigiúla uile an AE le fáil ar shuíomh gréasáin

Europa ag: https://europa.eu/european-union/index_ga

Foilseacháin AE

Is féidir leat foilseacháin AE saor in aisce agus a bhfuil táille luaite leo a íoslódáil nó a ordú ag:

<https://publications.europa.eu/ga/publications>. Is féidir go leor cóipeanna d'fhoilseacháin saor

in aisce a fháil trí theagmháil a dhéanamh le Europe Direct nó d'ionad eolais áitiúil

(féach https://europa.eu/european-union/contact_ga).

Doiciméid a bhaineann le dlí AE agus doiciméid ghaolmhara

Chun rochtain a fháil ar fhaisnéis dhlíthiúil ón AE, lena n-áirítear dlí uile an AE ó 1952 i ngach

teanga, téigh go dtí EUR-Lex ag: <http://eur-lex.europa.eu>

Sonraí oscailte ón AE

Tá rochtain le fáil ar thacair sonraí ón AE ar Thairseach Sonraí Oscailte an AE

(<http://data.europa.eu/euodp/ga>). Is féidir sonraí a íoslódáil agus a athúsáid saor in aisce,

chun críocha tráchtála agus neamhthráchtála araon..

Tugann an Gradam don Chathair is Inrochtana bliantúil aitheantas do na hiarrachtaí a dhéanann cathracha Eorpacha a chinntiú go bhfuil siad níos inrochtana do dhaoine atá faoi mhíchumas agus saoránaigh scothaosta. Déantar ceiliúradh sa bhróisiúr seo ar éachtaí bhuaiteoirí 2021, iad siúd a tháinig sa dara háit agus iad siúd a ndearnadh tagairt speisialta dóibh: Jönköping (an tSualainn), Bremerhaven (an Ghearmáin), Gdynia (an Pholainn), Poznań (an Pholainn), Komotini (an Ghréig) agus Flórans (an Iodáil). Tá céimeanna praiticiúla curtha i gcrích ag na cathracha i mbliana lena chinntiú go bhfuil spásanna poiblí, seirbhísí, iompar, foirgnimh, cultúr agus turasóireacht níos inrochtana.

Is féidir leat ár bhfoilseacháin a íoslódáil nó liostáil saor in aisce ag

ec.europa.eu/social/publications

Más mian leat nuashonrúcháin rialta a fháil faoin Ard-Stiúrthóireacht um Fhostaíocht, Gnóthaí Sóisialta agus Cuimsiú, cláraigh chun r-nuachtlitir saor in aisce Social Europe a fháil ag

ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

